

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 16 grudnia 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 13907 w sprawie podatku akcyzowego
Znak sprawy: PAD6.054.4.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację poselską nr 13907 w sprawie podatku akcyzowego

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację 13907 z dnia 2 grudnia 2025 r. posta na Sejm RP Pana Janusza Kowalskiego, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że istotą podatku akcyzowego jest jego jednofazowość, co wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2025 r. poz. 126, z późn. zm. – dalej „u.p.a.”). Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 6 u.p.a, jeżeli w stosunku do wyrobu akcyzowego powstał obowiązek podatkowy w związku z wykonaniem jednej z czynności podlegających opodatkowaniu, to nie powstaje obowiązek podatkowy na podstawie innej czynności podlegającej opodatkowaniu akcyzą, jeżeli kwota akcyzy została określona lub zadeklarowana w należytą wysokości. Tym samym celem ww. przepisu jest unikanie wielokrotnego opodatkowania tego samego wyrobu, z tytułu różnych czynności opodatkowanych i *de facto* poboru podatku od różnych podatników

Należy jednak pamiętać, że powyższa zasada znajduje zastosowanie w przypadku prawidłowego obrotu wyrobami akcyzy. Warunkiem braku obowiązku opodatkowania kolejno następujących transakcji jest prawidłowe rozliczenie kwoty należnej akcyzy w momencie powstania obowiązku podatkowego z tytułu pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu akcyzą. W pewnych sytuacjach u.p.a. przewiduje możliwość odstąpienia od tej reguły.

Zatem chociaż zgodnie z u.p.a. opodatkowane akcyzą są zasadniczo takie czynności jak m.in. produkcja wyrobów akcyzowych, wprowadzenie wyrobów akcyzowych do składu podatkowego, import wyrobów akcyzowych, czy też nabycie wewnątrzwspólnotowe wyrobów akcyzowych (art. 8 ust. 1 u.p.a), to przedmiotem opodatkowania akcyzą będzie również użycie wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie albo określoną stawką akcyzy związaną z ich przeznaczeniem, jeżeli ich użycie, było niezgodne z przeznaczeniem uprawniającym do zwolnienia od akcyzy albo zastosowania tej stawki akcyzy lub nastąpiło bez zachowania warunków uprawniających do zwolnienia od akcyzy albo zastosowania tej stawki akcyzy (art. 8 ust. 2 pkt 1 u.p.a). Przedmiotem opodatkowania akcyzą będzie również nabycie lub posiadanie wyrobów akcyzowych, od których nie została zapłacona akcyza w należnej wysokości, a w wyniku kontroli albo postępowania podatkowego nie ustalono, że podatek został zapłacony (art. 8 ust. 2 pkt 4 u.p.a.).

W tym miejscu warto również zwrócić uwagę na odpowiedź Ministra Finansów z 26 października 2012 r.¹ na interpelację nr 10028. Wyjaśniono w niej, że celem wprowadzenia regulacji umożliwiającej opodatkowanie nabycia lub posiadania wyrobów akcyzowych, od których na wcześniejszym etapie obrotu nie została zapłacona akcyza w należnej wysokości (art. 8 ust. 2 pkt 4 u.p.a.) było zapobieganie sytuacjom patologicznym, w których organy podatkowe wykryły w obrocie wyroby akcyzowe niewiadomego i nielegalnego pochodzenia, a podmiot je posiadający odmawia ujawnienia źródła pochodzenia tych wyrobów lub wskazuje źródło nieistniejące. Przepis miał stanowić skuteczny instrument walki z podmiotami typu „słup” lub „znikający podatnik”. Jednocześnie przepis ten nie może służyć organom podatkowym do wyboru podmiotu, od którego podatek łatwiej wyegzekwować, by przerzucić odpowiedzialność za niezapłacony podatek na podmiot będący w posiadaniu wyrobów, od których powinna zostać zapłacona akcyza na wcześniejszym etapie obrotu. Przedmiotowa regulacja nie powinna mieć również zastosowania w sytuacji, gdy podatnik na wcześniejszym etapie obrotu nie zadeklarował kwoty akcyzy, a organ podatkowy jest w stanie zidentyfikować tego podatnika.

Odnosząc się do kwestii braku rozwiązań chroniących podmioty działające w dobrej wierze, które nie mają realnej możliwości ustalenia, czy nabywany wyrób był wcześniej prawidłowo opodatkowany akcyzą, wymaga podkreślenia, że w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych i w doktrynie dominuje pogląd, że na gruncie podatku akcyzowego co do zasady nie funkcjonują instytucje dobrej wiary i należytej staranności podatnika². Dla powstania obowiązku podatkowego wobec nabywcy, posiadacza wyrobów akcyzowych bez zapłaconej akcyzy nie mają znaczenia takie okoliczności jak: ewentualny stan świadomości nabywcy co do faktu nieuiszczenia akcyzy na wcześniejszym etapie obrotu, czy pokrzywdzenia przez nieuczciwego kontrahenta.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej nadzoru i kontroli obrotu wyrobami akcyzowymi należy zauważyć, że nadzorowane przez Departament Zwalczenia Przemocności Ekonomicznej w Ministerstwie Finansów Centra Kompetencyjne, tj.

¹ <https://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4B059591&view=null>

² Np. wyrok NSA z dnia 31 października 2017 r. sygn. akt I GSK 1857/15, wyrok NSA z 30 listopada 2017 r. I GSK 908/17, wyrok NSA z 8 listopada 2017 r. I GSK 1996/15, wyrok NSA z 6 kwietnia 2016 r. I GSK 1571/14.

Centrum Kompetencyjne w zakresie identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych oraz Centrum Kompetencyjne ds. Identyfikacji Zagrożeń i Zwalczania Przestępczości w Obszarach Wyrobów Tytoniowych, Suszu Tytoniowego oraz Wyrobów Nowatorskich i e-papierosów, prowadzą stałe działania w ramach opracowanych i zatwierdzonych przez Szefa KAS Strategii działania KAS w zakresie zwalczania przestępstw i nadużyć finansowych w obszarze wyrobów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, wyrobów nowatorskich i płynu do papierosów elektronicznych. Strategie są opracowywane na 3-letnie okresy. Obecnie obowiązują strategie na lata 2023-2025. Ich podsumowanie i ocena skuteczności działań nastąpi w 2026 roku.

Krajowa Administracja Skarbowa stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 1 i art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, z późn. zm. – zwana dalej „ustawa o KAS”) zajmuje się kontrolą przestrzegania przepisów prawa podatkowego, m.in. w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych. Kontrola trwa do czasu uiszczenia należnego podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych. Ograniczenia tego nie stosuje się w przypadku kontroli celno-skarbowej w zakresie dotyczącym wyrobów akcyzowych korzystających ze zwolnienia od podatku akcyzowego albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi. Celem kontroli jest, w razie stwierdzenia nieprawidłowości, przywrócenie stanu zgodnego z prawem oraz realizacja dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych.

Prowadzone czynności kontrolne mają na celu ustalenie, czy w danym stanie faktycznym kontrolowany rzeczywiście jest podatnikiem podatku akcyzowego, tzn. czy dokonał czynności lub zaistniał u niego stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą. W ramach czynności kwestią irrelevantną jest więc, tzw. wtórny obowiązek podatkowy i jego wpływ na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego oraz na ryzyko dla podmiotów działających w dobrej wierze.

Celem kontroli jest wywiązywanie się przez kontrolowanych z przepisów podatkowych, bez względu na etap obrotu wyrobem akcyzowym. Kwestia świadomości działania lub dobrej wiary pozostaje poza oceną kontroli. W związku z powyższym Ministerstwo Finansów nie prowadzi analiz ukierunkowanych na zdarzenia powodujące lub związane z powstaniem wtórnego obowiązku podatkowego, a także analiz w obszarze wpływu wtórnego obowiązku podatkowego na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego.

Należy przy tym podkreślić, że planowanie przeprowadzenia kontroli celno-skarbowych u podatników uzależnione jest od wyników przeprowadzonej analizy ryzyka. Kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczenia (art. 58 ww. ustawy o KAS). Powyższe ryzyko oznacza prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa. Naczelnik urzędu celno-skarbowego jest więc obowiązany do uwzględnienia ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w celu wszczęcia i prowadzenia kontroli celno-skarbowej, przy jednoczesnym oszacowaniu skutków wystąpienia naruszenia przepisów prawa. W wypadku więc

wystąpienia nieprawidłowości, to wynik analizy ryzyka będzie decydował o wszczęciu kontroli celno-skarbowej.

Biorąc pod uwagę powyższe, celem regulacji akcyzowych w przedmiocie opodatkowania akcyzą takich zdarzeń jak użycie wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy albo określoną stawką akcyzy, jeżeli ich użycie, było niezgodne z przeznaczeniem uprawniającym do zwolnienia od akcyzy albo zastosowania tej stawki akcyzy lub nabycie lub posiadanie wyrobów akcyzowych, od których nie została zapłacona akcyza w należytym wysokości, jest dopuszczalność pociągnięcia posiadacza wyrobów akcyzowych do *quasi* solidarnej odpowiedzialności w sytuacji, gdy nie jest możliwe ustalenie dostawcy wyrobów akcyzowych, gdy nabywca nie jest w stanie wskazać źródła pochodzenia wyrobów oraz podmiotu, od którego wyroby te nabył. Należy przy tym zauważyć, że *ratio legis* powyższych przepisów oraz zasada sprawiedliwości społecznej wymagają, aby akcyza w pierwszej kolejności była egzekwowana od podmiotu, który był zobowiązany do jej zapłaty na wcześniejszym etapie obrotu.

W konsekwencji nie są planowane zmiany obecnie funkcjonujących przepisów w zakresie powstania obowiązku podatkowego w podatku akcyzowym.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów